

Werkinstructie SUA

Openbaar

Aan	Directeuren IND
cc DDMB	
Van	Hoofddirecteur IND
Nummer & Titel	WI 2020/14 DNA-onderzoek en identificerend gehoor
Kenmerk (digijust)	
Hoofdtaak	Regulier
Relatie met	B7/3 Vc, B7/5 Vc en B1/8 Vc
Publicatiedatum	20 augustus 2020
Geldig vanaf	20-08-2020
Geldig tot en met	20-08-2021
Bijlage(n)	Geen

1. Inleiding

In deze werkinstructie wordt uiteengezet wanneer sprake is van een DNA-onderzoek in gezinsherenigingszaken binnen het proces regulier. Deze werkinstructie is niet van toepassing binnen het proces naturalisatie. Deze werkinstructie is ook niet van toepassing binnen Asiel, waarvoor thans werkinstructie 2018/20 geldt.

De eerdere Werkinstructie 2016/7 DNA onderzoek en identificerend gehoor voor de processen regulier en asiel is komen te vervallen.

Verder wordt in deze werkinstructie de werkwijze uiteengezet bij het stellen van identificerende vragen. Deze werkinstructie is van toepassing wanneer sprake is van bewijsnood bij het aantonen van het juridisch ouderschap (zie artikel 3.14, aanhef en onder c, Vb en hoofdstuk B7/5 Vc) of de (huwelijks)relatie.

2. Algemeen

In de Circulaire *'legalisatie en verificatie van buitenlandse bewijsstukken betreffende de staat van personen, alsmede de toepassing van DNA-onderzoek'*, is de toepassing van DNA-onderzoek geregeld. Als uitgangspunt geldt dat het juridisch ouderschap wordt aangetoond met documenten. Als er geen documenten zijn en er sprake is van bewijsnood, kan met een DNA-onderzoek worden vastgesteld of sprake is van een biologische relatie tussen ouder(s) en kind(eren). In dat geval is met een positieve uitslag van het DNA-onderzoek het juridisch ouderschap aangetoond.

Bij een aanvraag om gezinshereniging van echtgeno(o)t(e)/partners waarbij wordt gesteld dat beiden de biologische ouders zijn van de kinderen zal, in geval van bewijsnood, DNA-onderzoek worden aangeboden aan de hoofdpersoon, de echtgeno(o)t(e)/partner en de kind(eren). De uitkomst van het DNA-onderzoek met betrekking tot de kinderen kan ook relevant zijn voor het vaststellen van de (huwelijks)relatie tussen de hoofdpersoon en diens echtgeno(o)t(e)/partner (de gestelde andere ouder).

In het geval dat er geen medewerking wordt verleend aan het DNA-onderzoek, dan heeft dit tot gevolg dat het juridisch ouderschap niet kan worden vastgesteld. Dit zal leiden tot afwijzing van de aanvraag.

Als DNA-onderzoek geen uitsluitsel zal bieden omdat er bijvoorbeeld geen biologische afstammingsrelatie is, kan het juridisch ouderschap aangetoond worden middels een identificerend gehoor. Ook voor een identificerend gehoor geldt dat als er geen medewerking wordt verleend, de aanvraag zal worden afgewezen.

Naast de situatie waarin aannemelijk is gemaakt dat er sprake is van bewijsnood zijn er ook andere situaties denkbaar waarbij –aanvullend op de overgelegde documenten- nader onderzoek nodig is. Van een dergelijke situatie kan bijvoorbeeld sprake zijn als aan de documenten uit een bepaald gebied geen doorslaggevende betekenis kan worden toegekend omdat de omstandigheden waarbinnen de documenten zijn afgegeven tot de conclusie leiden dat de documenten als onvoldoende betrouwbaar worden beschouwd. Deelname aan nader onderzoek kan dan noodzakelijk zijn om te beoordelen of wordt voldaan aan de voorwaarden voor afgifte van de mvv.

2.1 Hoe wordt bepaald of DNA onderzoek en/of identificerend gehoor aan de orde is?

2.1.1. Zijn er documenten?

Als **gelegaliseerde (of geapostilleerde) documenten** worden overgelegd waaruit het juridisch ouderschap blijkt en het document en de legalisatie zijn in orde, is daarmee in de regel het juridisch ouderschap voldoende aangetoond, tenzij er aanwijzingen zijn dat de inhoud van het document onjuist is.

Als de Nederlandse ambassade de laatste legalisatiestap niet heeft uitgevoerd (zie paragraaf 3.1 onder b van de Circulaire '*legalisatie en verificatie van buitenlandse bewijsstukken betreffende de staat van personen, alsmede de toepassing van DNA-onderzoek*') omdat schijnzekerheid moet worden tegengegaan, dan stopt de legalisatieketen bij het lokale Ministerie van Buitenlandse Zaken. Dat is in 40 landen het geval.

Ook deze documenten kunnen desondanks als bewijs van het juridisch ouderschap dienen en worden geaccepteerd, tenzij er aanwijzingen zijn dat (de inhoud van) het document niet juist is.¹ Bij twijfel aan de inhoud van documenten kan een verificatieonderzoek worden opgestart. Zie hoofdstuk D van de Circulaire '*legalisatie en verificatie van buitenlandse bewijsstukken betreffende de staat van personen, alsmede de toepassing van DNA-onderzoek*'. Verificatieonderzoeken lopen via TOELT, nadat de originele documenten onderzocht zijn door Bureau Documenten. Verificatie van valse documenten leidt niet tot acceptatie van het document.

Als er **niet-gelegaliseerde documenten** zijn overgelegd en niet verlangd kan worden dat de documenten gelegaliseerd worden (bijvoorbeeld het gaat om een gezinsherenigings-/ of gezinsvormingsaanvraag (ten behoeve) van een familielid van een asielvergunninghouder in Nederland en dat familielid zou zich voor legalisatie van de documenten tot dezelfde autoriteiten moeten wenden als waarvoor de referent is gevlicht), kunnen deze als bewijs dienen. Wel moeten deze documenten altijd eerst worden onderzocht door Bureau Documenten.

¹ Syrische documenten die niet meer zijn gelegaliseerd door de Nederlandse ambassade in Beirut moeten standaard worden voorgelegd aan Bureau Documenten.

Bureau Documenten

Bureau Documenten onderzoekt originele documenten. Als slechts een kopie voorhanden is wordt eerst contact opgenomen met het Bureau Documenten om te bepalen of onderzoek zinvol is. Waar nodig moet het originele document worden opgevraagd bij de vreemdeling.

Conclusie van het documentonderzoek op basis waarvan de documenten kunnen dienen als bewijs, zijn de volgende.

Soorten conclusie gradaties in waarschijnlijkheidsconclusie:	Mate van zekerheid conclusie:
"echt"	Absolute zekerheid.
"met aan zekerheid grenzende Waarschijnlijkheid echt"	Bijna absolute zekerheid.
"hoogstwaarschijnlijk echt"	Grote mate van zekerheid.
"waarschijnlijk echt"	Behoorlijke mate van zekerheid.
"zeer wel mogelijk echt"	Iets minder zekerheid dan de conclusie "waarschijnlijk".
"mogelijk echt"	Laagste vorm van zekerheid.

De conclusie over de **echtheid** van het document geeft een oordeel over het document zonder enige personaliagegevens, zonder handtekeningen, stempelafdrukken, legeszegels en zonder een oordeel over de afgifteperiode. De conclusie over de **opmaak en afgifte** van het document geeft een oordeel over de wijze van invulling van de personalia, en over de handtekeningen, stempelafdrukken, legeszegels en andere toevoegingen die zich op het document bevinden bij afgifte door de autoriteiten. Hieronder worden ook Apostilles en legalisaties door Nederlandse vertegenwoordigingen verstaan. De conclusie over de **inhoud** van het document geeft een oordeel over het plaatsvinden of vaststellen van het (rechts)feit.

Indien één van de bovenstaande waarschijnlijkheidsconclusies is getrokken en er voor het overige geen reden is om te twijfelen aan de inhoud van het document, kan het juridisch ouderschap worden aangenomen en hoeft geen DNA-onderzoek plaats te vinden. Dit geldt alleen wanneer de zogenaamde identificatiecirkel rond is. Een geboorteakte zonder foto die niet wordt ondersteund door een identificerend document is onvoldoende aangezien niet vastgesteld kan worden op welke persoon een dergelijke akte zonder foto betrekking heeft. De genoemde waarschijnlijkheidsconclusies moeten gelden:

1. voor het onderzoek naar de technische echtheid van het document én;
2. voor het onderzoek naar de opmaak en afgifte van het document én;
3. voor het onderzoek naar de inhoud van het document.

In de praktijk komt het echter ook voor dat over de opmaak en afgifte en de inhoud van het document geen oordeel kan worden geveld. In dat geval kan de het juridisch ouderschap worden aangenomen als enkel de technische echtheid van het document positief is beoordeeld.

Ook kan het voorkomen dat Bureau Documenten een negatieve waarschijnlijkheidsconclusie trekt ten aanzien van de opmaak en afgifte van het document. Het kan bijvoorbeeld zo zijn dat het document niet bevoegd is opgemaakt en/of afgegeven. Bij de conclusies "hoogstwaarschijnlijk niet", "met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid niet" en "niet" bevoegd opgemaakt en afgegeven, wordt het document niet als bewijs geaccepteerd.

2.1.1.1 Het document is negatief beoordeeld

Als het document negatief is beoordeeld door Bureau Documenten, wordt de aanvraag om gezinshereniging afgewezen omdat niet aan de voorwaarden wordt voldaan. Het document dat betrokkene heeft overgelegd om aan te tonen dat hij aan de gestelde voorwaarden voldoet, is immers vals gebleken.

2.1.1.2 Het document is positief beoordeeld

Het kan voorkomen dat de echtheid van het document positief is beoordeeld door Bureau Documenten, terwijl de opmaak en afgifte óf niet te beoordelen is óf eveneens positief beoordeeld is. In beide gevallen wordt het document als bewijs geaccepteerd. Als aan alle voorwaarden wordt voldaan, kan de aanvraag om gezinshereniging worden ingewilligd.

2.1.1.3 Het document kan niet worden beoordeeld of aan de inhoud van het document wordt getwijfeld

Ook kan het voorkomen dat het document niet kan worden beoordeeld door Bureau Documenten (*bijv. vanwege ontbreken van referentiemateriaal*). In dat geval kan de identiteit van de gezinsleden en het juridisch ouderschap of de (huwelijks)relatie op andere wijze worden aangetoond. Dit houdt in dat in die gevallen bij biologische kinderen alsnog DNA-onderzoek kan plaatsvinden en bij echtgenote(n) of partner(s), identificerende vragen kunnen worden gesteld. Bij bloedverwante familiepleegkinderen (Zie B7/3.2 Vc) kan alsnog DNA-onderzoek plaatsvinden om bloedverwantschap met de hoofdpersoon vast te stellen. Bij aanverwante familiepleegkinderen (Zie B7/3.2 Vc) kunnen identificerende vragen worden gesteld.

Voor meer uitleg over de beoordeling door Bureau Documenten wordt verwezen naar de Vakbijlage.

<https://samenwerken.indaily.intern.ind.nl/sites/OED/Onderzoek/Vakbijlage.pdf>

In specifieke gevallen kan, ook als gelegaliseerde documenten zijn overgelegd of nadat Bureau Documenten de documenten positief heeft beoordeeld, nog twijfels bestaan over het juridisch ouderschap (en dus twijfel over **de inhoud** van een document). Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn bij tegenstrijdige verklaringen. Bij verdenking van misbruik of fraude kan, ook bij gelegaliseerde documenten, DNA-onderzoek of een identificerend gehoor worden aangeboden. Eventueel kan nog voordat DNA-onderzoek wordt aangeboden, eerst om aanvullende documenten (als steunbewijs) worden gevraagd teneinde de twijfel over de familierechtelijke relatie weg te nemen.

Bij hier te lande geboren kinderen kan het juridisch ouderschap met de aangifte van de geboorte van dit kind worden aangetoond en is DNA-onderzoek in beginsel niet aan de orde.

Voor de voorwaarden waaronder DNA-onderzoek kan worden aangeboden, zie hieronder paragraaf 2.2.

2.1.1.4 Somalische documenten

Somalische documenten worden niet erkend en kunnen derhalve niet dienen als bewijs. Bureau Documenten kan deze documenten echter wel onderzoeken. Ook documenten uit Somaliland, Hargeisa, kunnen worden onderzocht. Als een Somalische vreemdeling een vals document of valse documenten heeft overgelegd om aan te tonen dat hij aan de gestelde voorwaarden voldoet, wordt de aanvraag om gezinshereniging afgewezen omdat niet aan de voorwaarden wordt voldaan.

2.1.2. Zijn er geen documenten?

Als er geen documenten zijn, kan sprake zijn van bewijsnood. In dat geval kan DNA onderzoek en/of een identificerend gehoor worden aangeboden. Er kan

sprake zijn van bewijsnood als de registers van de burgerlijke stand in het betreffende land niet bestaan, onvolledig of onbetrouwbaar zijn, of als daar geen documenten kunnen worden verkregen vanwege de politieke situatie en het om die reden aannemelijk wordt geacht dat het ontbreken van documenten niet aan betrokkenen is toe te rekenen. Hierbij geldt het uitgangspunt dat het aan de vreemdeling is om aannemelijk te maken dat bij de betreffende autoriteiten om deze documenten is verzocht. Als het gaat om een gezinsherenigings- / of gezinsvormingsaanvraag (ten behoeve) van een familielid van een asielvergunninghouder in Nederland, kan niet worden verlangd dat dit familielid zich voor het verkrijgen van documenten tot dezelfde autoriteiten zou moeten wenden als waarvoor de referent is gevlucht. In dat geval is ook sprake van bewijsnood.

2.2. Wanneer wordt DNA-onderzoek aangeboden?

Bij gezinsherenigingszaken worden in beginsel officiële originele en gelegaliseerde documenten overgelegd om het juridisch ouderschap aan te tonen.

In een procedure over gezinshereniging tussen ouder(s) en (minderjarige en/of meerderjarige) kind(eren) wordt in beginsel pas op de mogelijkheid van DNA-onderzoek gewezen, nadat bewijsnood is vastgesteld en is vastgesteld dat aan de overige toelatingsvoorwaarden wordt voldaan. In dat geval is met een positieve uitslag van het DNA-onderzoek het juridisch ouderschap aangetoond.

Als op voorhand twijfel bestaat over het juridisch ouderschap en dit ook niet met documenten kan worden aangetoond, kan DNA-onderzoek in uitzonderingssituaties meteen al worden aangeboden (dus ook als nog niet vast is komen te staan dat aan de overige voorwaarden wordt voldaan). Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn bij vermoedens van kinderhandel. Ook kan DNA-onderzoek in uitzonderingssituaties worden aangeboden indien er twijfel is over de documenten die niet gelegaliseerd zijn door de Nederlandse ambassade.

3. Werkwijze DNA-onderzoek

DNA-onderzoek wordt opgestart door de IND-medewerker die de aanvraag in behandeling heeft. Vreemdelingen om wier overkomst is verzocht, kunnen hun DNA-materiaal in beginsel afstaan bij de vestiging van de Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging waar ze te zijner tijd de mvv op willen halen, in geval van een inwilliging. In zeer bijzondere en schrijnende zaken waarin van de vreemdeling niet verlangd kan worden dat deze voor de afname van DNA-materiaal naar de ambassade afreist, kan DNA materiaal worden afgenomen middels tussenkomst van IOM. Het is aan de IND-medewerker om te beoordelen of dit aan de orde is. Bij de behandeling van individuele zaken onderhoudt de IND-medewerker in voorkomend geval contact met het Ministerie van Buitenlandse Zaken (afdeling DCV/VR) en met de Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging in het buitenland. Het loket Utrecht onderhoudt de contacten met het Nederlands Forensisch Instituut (NFI). Dat loket is ook verantwoordelijk voor de afname van DNA-materiaal bij de hoofdpersoon.

3.1 Laboratorium

Het NFI verricht het DNA-onderzoek.

3.2 Financiële bijdrage in het DNA onderzoek

Er wordt aan de vreemdeling geen financiële bijdrage in de kosten van DNA onderzoek gevraagd. De onderzoeken worden direct door de IND gefinancierd.

3.3 Aanbod DNA-onderzoek

De IND stelt eerst vast aan welke gezinsleden een DNA-onderzoek wordt aangeboden. De hoofdpersoon geeft aan voor welke personen hij om DNA-onderzoek verzoekt en geeft de IND toestemming om de uitslag van het DNA-onderzoek te gebruiken in de procedure. Als de minderjarige kinderen van de hoofdpersoon zonder wettelijk vertegenwoordiger in het buitenland verblijven, geeft de hoofdpersoon ook toestemming voor de afname van DNA-materiaal

(wangslijm) bij hen. Als de hoofdpersoon de verklaring waarin hij toestemming geeft om de uitslag van het DNA onderzoek te gebruiken in de procedure niet ondertekent, ook niet nadat hij de gelegenheid heeft gehad om dit verzuim te herstellen, zal de aanvraag worden afgewezen.

3.4 Afname DNA-materiaal

De identiteit van de personen bij wie een DNA-onderzoek wordt gedaan, wordt met een verblijfsdocument of een paspoort aangetoond.

3.5 Uitslag DNA-onderzoek en contra-expertise

3.5.1 Handelwijze bij een positieve uitslag

Als de uitslag de biologische afstammingsrelatie bevestigt en aan de overige voorwaarden wordt voldaan, wordt de aanvraag in beginsel ingewilligd.

3.5.2. Handelwijze bij een negatieve uitslag

De hoofdpersoon, die de aanvraag heeft ingediend, wordt in beginsel opgeroepen voor een gehoor, waarbij deze in kennis wordt gesteld van de uitslag van het DNA-onderzoek. Gelet op de gevoeligheid van het onderwerp en de mogelijke consequenties voor de betrokken vreemdelingen, wordt hier zeer zorgvuldig mee omgegaan. Als de uitslag van het DNA-onderzoek negatief is, kan het wenselijk zijn eerst de moeder te confronteren met de uitslag van het onderzoek en haar om een reactie te vragen.

3.5.3 Contra-expertise

Bij een negatieve uitslag van het DNA-onderzoek kunnen betrokkenen een contra-expertise laten verrichten. Het DNA-onderzoek wordt dan wel gedaan door een laboratorium dat geaccrediteerd is voor het verrichten van DNA verwantschapsonderzoek bij de Nederlandse Raad voor Accreditatie.

Een eventueel beroep in dit verband op de Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap, in het bijzonder de toelichting bij artikel 4, zesde lid RWN, kan niet slagen nu deze enkel ziet op het verkrijgen van de Nederlandse nationaliteit. Hiervoor geldt de Rijkswet op het Nederlanderschap als uitgangspunt. Indien een laboratorium niet voorkomt op de lijst van de RvA, hoeft de IND het onderzoek niet te accepteren.

Voor een actueel overzicht van geaccrediteerde laboratoria wordt verwezen naar de website van de Raad voor Accreditatie (www.rva.nl <https://www.rva.nl/zoeken?utf8=%E2%9C%93&q=dna&commit=Zoeken&type=sopes>). Betrokkenen betalen zelf de kosten van een contra-expertise. Behandel- en koerierskosten die het NFI bij de IND in rekening brengt, moeten op de hoofdpersoon worden verhaald.

3.6 Afsluiting DNA procedure

De uitslag van het DNA-onderzoek wordt door de NFI naar DRV gestuurd alwaar het wordt geupload in INDiGO. De IND is eigenaar van de uitslag en verstrekt desgewenst een kopie van de uitslag aan betrokkenen. De uitslag wordt niet aan derden verstrekt zonder toestemming van de hoofdpersoon. Deze afspraak geldt ook ten aanzien van gemeenten die de uitslag willen hebben voor hun eigen administratie. Het DNA-materiaal van het onderzoek wordt door het laboratorium vernietigd na zes maanden tenzij de IND opdracht heeft gegeven het langer te bewaren.

4. Als de vreemdeling zelf DNA-onderzoek heeft laten verrichten

Als de vreemdeling zelf het initiatief neemt om DNA-onderzoek op te starten en de positieve uitslag hiervan overlegt, beoordeelt de IND of sprake is van bewijsnood. Als hiervan sprake is wordt de uitslag van het DNA onderzoek geaccepteerd. Hierbij gelden enkele belangrijke kanttekeningen. Allereerst moet het onderzoek

dan zijn verricht door een geaccrediteerd laboratorium (zie hiervoor). DNA-onderzoeken die zijn verricht door andere laboratoria worden niet geaccepteerd. Als hiervan toch sprake is, biedt de IND alsnog aan mee te werken aan een DNA-onderzoek bij een geaccrediteerd laboratorium. Daarnaast moet voldoende inzichtelijk zijn gemaakt op welke wijze de identiteit van de personen van wie DNA is afgenomen, ter plekke is vastgesteld. Ook dient het vervolg van de procedure met voldoende waarborgen ten aanzien van de identiteit omkleed te zijn, zodat voldoende zekerheid bestaat dat de personen van wie DNA is afgenomen, ook de personen zijn die zich daadwerkelijk bij de ambassade melden. Dit zal in de praktijk lastig zijn om aan te tonen.

5. Bijzondere situaties

DNA-onderzoek enkel ter identificatie van personen

Indien als gevolg van een uitspraak van de rechter een aanvraag om gezinshereniging moet worden ingewilligd, zonder dat het juridisch ouderschap is aangetoond, kan het (bijvoorbeeld op verzoek van de ambassade voor het afgeven van een mvv) noodzakelijk worden geacht om alsnog DNA-onderzoek te laten plaatsvinden. Als dan alsnog wordt verzocht om een onderzoek naar het juridisch ouderschap vraagt de IND de hoofdpersoon voor het te verrichten DNA-onderzoek om medewerking.

6. Werkwijze identificerende vragen

Als het niet mogelijk is het juridisch ouderschap met bewijsmiddelen of een DNA-onderzoek vast te stellen is een gehoor met identificerende vragen mogelijk. Als op basis van de beantwoording van de vragen geen twijfels bestaan over de identiteit en het juridisch ouderschap, kan (als aan alle andere voorwaarden is voldaan) de aanvraag worden ingewilligd. Indien een laissez passer nodig is dan verzoekt de behandelend medewerker de post om afgifte hiervan door middel van een aparte memo met dat verzoek dat samen met de beschikking via het EBV (elektronisch berichtenverkeer) wordt verzonden. Worden de twijfels niet weggenomen, dan volgt een negatieve beslissing.

Deze werkinstructie is afgestemd met DMB, DRVN, JZST.